

Til Rovviltnemnda i region 5 v/Statsforvalteren i Innlandet
Miljødirektoratet

8. mai 2025

Klage på vedtak om betinget skadefellingskvote på brunbjørn i region 5

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) klager herved på vedtaket om skadefellingskvote på brunbjørn i region 5 datert 23.04.2025. Arten brunbjørn ligger langt under det nasjonale bestandsmålet og felling av brunbjørn vil derfor være i strid med nasjonalt vedtatt tverrpolitiske vedtak. Region 5 er en sentral region for å sikre en levedyktig bestand av brunbjørn i Norge og oppnå det nasjonale bestandsmålet som aldri før har blitt nådd. Vedtaket om kvote på brunbjørn strider med naturmangfoldloven paragraf 5 om at arter skal ivaretas innenfor sine naturlige leveområder i levedyktige bestander. Vedtaket vurderer ikke tilstrekkelig andre forebyggende ikke-letale tiltak slik loven krever og vurderinger mot infanticid og ulovlig jakt er ikke vurdert. Brunbjørn har svært lang reproduksjonstid og forskning viser at jakt og jaktpress øker tiden som bjørningene går sammen med mor enda lenger.

Status på bestanden

Brunbjørnen (*Ursus arctos*) er klassifisert som sterkt truet på den norske rødlista for arter. Bestanden er fortsatt svært lav, og i 2024 ble det påvist 191 individer, hvorav 106 hannbjørner og 85 hunnbjørner. Dette er under det nasjonale bestandsmålet på 13 ungekull per år, som aldri har blitt nådd. Det var i 2024 en kjent avgang på 14 brunbjørner i Norge, som er høyere enn foregående år. Alle disse er medregnet blant årets 191 påviste individer. Ti av bjørnene er felt på skadefelling og to er skutt under lisensjakt. Bjørnen er avhengig av store naturområder med lite menneskelig aktivitet og forringelse av leveområder og jakt utgjør de største truslene for arten i Norge. Kontinuerlige fellingskvoter, både lisenskvoter og skadefellingskvoter, holder bestanden på et kritisk lavt nivå og det er lite håp om forbedring av status på arten om Norges forvaltning av bjørn fortsetter slik. Naturmangfoldloven skal beskytte dyrelivet i Norge og paragraf 5 brytes når fellingskvoter blir vedtatt på sterkt truede dyrearter som lever i sine naturlige utbredelsesområder.

Region 5 i Innlandet er en av få regioner som har oppnådd det regionale bestandsmålet, men selv om det regionale bestandsmålet er nådd betyr ikke det at brunbjørn skal belastes med både skadefellingskvoter og lisensfellingskvoter helt automatisk. Sameksistens av flere store rovdyrarter er sterkt undervurdert, da det aldri blir hensyntatt at de store rovdypene også benytter seg av hverandres bytter. For eksempel vil elg tatt av ulv eller bjørn også bli benyttet av jerv, slik at de kan unngå å ta nye, ferske bytter. Bjørn og jerv er gjerne helst åtseletere som benytter allerede døde dyr i naturen. Ny forskning på brunbjørn tilsier også at bjørnen spiser mye mer bær enn først antatt, spesielt om høsten.

Tapssituasjon

Som saksgrunnlaget beskriver, har tapstallene gått drastisk ned de siste årene. Det er en rekke ressurser som er tildelt beitebrukere for å unngå å måtte skyte rovdyr, men allikevel blir det søkt om en rekke fellingsløyver for å få skutt flere rovdyr. For en sterkt truet art i norsk fauna må det bli iverksatt ikke-letale tiltak for å unngå å drepe enda flere individ. Det kan være hyppigere tilsyn, senere slipp og bruk av beredskapsbeiter. Rovviltneemndene tildeler årlig millioner av kroner som i utgangspunktet skal brukes til slike tiltak for å slippe å skyte enda flere rovdyr. Her forventer FVR en mye hyppigere bruk av forebyggende tiltak som innebærer å ikke utstede nye fellingstillatelser hvor det brukes store midler på motoriserte framkomstmidler, med store økonomiske kompensasjoner.

Andre vurderinger

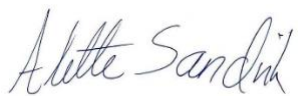
Når det gjøres vurderinger opp mot fellingskvoter på brunbjørn mangler det en rekke vurderinger opp mot samlet belastning på arten, både på ulovlig jakt og andre naturlige forhold. Arten brunbjørn er svært sårbar da infanticid kan forekomme, samt den lange reproduksjonstiden med få unger og at unger går lenge sammen med mor. Dette virker ikke å være hensyntatt verken når rovviltneemnder gjør vedtak om fellingskvoter eller andre tillatelser for jakt. Det gjentas ofte i vedtak, også i dette, at uttak ikke vil medføre en stor belastning på bestanden. Her mangler det faglige og biologiske vurderinger opp mot forvaltning av en sterkt truet dyreart i norsk fauna. Dette er en stor svakhet ved vedtaket som dermed har store mangler.

Vår konklusjon

- Bestanden av brunbjørn ligger langt under det nasjonale bestandsmålet og det bør derfor ikke åpnes for fellingskvoter.
- Vedtaket strider med naturmangfoldloven § 5 om at arter skal få leve i levedyktige bestander i sine naturlige leveområder.
- Vedtaket vurderer ikke forebyggende tiltak og tar ikke hensyn til ulovlig jakt.

På vegne av de stemmeløse i norsk natur,

Foreningen Våre Rovdyr

Alette Sandvik, daglig leder, as@fvr.no

Ingvild Elise Ihle, rådgiver, ii@fvr.no